

PROJECTE LINGÜÍSTIC

INS SANTA EULÀLIA
TERRASSA

Índex

1. Introducció.....	pàg. 03
2. Realitat sociolingüística de l'entorn	pàg. 03
3. El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge	pàg. 04
3.1. Àmbit humà i de serveis	pàg. 04
3.1.1. Professorat.....	pàg. 04
3.1.2. Personal no docent	pàg. 04
3.2. Projecció interna	pàg. 04
3.3. Projecció externa	pàg. 05
3.4. Àmbit de govern institucional.....	pàg. 05
3.5. Àmbit pedagògic.....	pàg. 05
3.6. Activitats extraescolars	pàg. 05
3.7. Plurilingüisme al centre educatiu	pàg. 06
3.7.1. Actituds lingüístiques	pàg. 06
3.8. Alumnat nouvingut.....	pàg. 06
3.9. Organització de la programació curricular	pàg. 06
3.10. Formació del professorat.....	pàg. 07
3.11. Projecte de lectura.....	pàg. 07
4. Tractament de les llengües estrangeres	pàg. 07
5. Intercanvis i mobilitat.....	pàg. 07
6. Aprenentatge de les dues llengües oficials.....	pàg. 08
6.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana	pàg. 08
6.1.1. Llengua oral	pàg. 08
6.1.2. Llengua escrita.....	pàg. 09
6.1.3. Relació llengua oral i llengua escrita.....	pàg. 10
6.1.4. Continuitat entre cicles i nivells.....	pàg. 10
6.1.5. Acol·lida d'alumnat nouvingut	pàg. 11
6.1.6. Avaluació del coneixement de la llengua	pàg. 12
6.2. La llengua castellana	pàg. 12
6.2.1. Llengua oral	pàg. 12
6.2.2. Llengua escrita.....	pàg. 12
6.2.3. Alumnat nouvingut	pàg. 13
7. Aprenentatge de les llengües estrangeres.....	pàg. 13
7.1. Les llengües estrangeres al centre.....	pàg. 13
7.2. Ús oral de les llengües estrangeres	pàg. 13

1. Introducció

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en el títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, estableix el règim lingüístic del sistema educatiu i, a l'article 14, determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

L'objectiu fonamental del projecte educatiu és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits senzills en una llengua estrangera decidida pel centre.

2. Realitat sociolingüística de l'entorn

L'INS Santa Eulàlia és un institut públic de Terrassa, situat a l'Avinguda de Santa Eulàlia, via que separa els barris de Can Palet i de Can Jofresa. La procedència del nostre alumnat és molt diversa: prové dels barris de Ca n'Anglada, Can Palet, Can Jofresa, Vilardell, Montserrat i Guadalhorce i pertanyen a universos socials, professionals, econòmics i culturals molt distints. El nostre centre és un centre integral, on conviuen els nivells educatius més variats: ESO, batxillerat, cicles formatius de grau mitjà i de grau superior, curs d'accés a grau superior i PFI.

Es tracta d'un barri sorgit als anys seixanta i habitat per persones procedents, majoritàriament, d'altres indrets de l'Estat i actualment per persones nouvingudes d'orígens diversos, sobretot magrebines i sud-americanes.

L'alumnat del centre només utilitza el català com a llengua de comunicació a classe, fora de l'aula la llengua emprada majoritàriament és el castellà i, sovint, l'àrab, llengua materna de molts dels nostres alumnes.

3. El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge

3.1. Àmbit humà i de serveis

La llengua catalana serà, normalment, la llengua de comunicació oral i escrita de tots els membres de la comunitat educativa.

3.1.1. Professorat

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, serà la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu i cal garantir, en finalitzar l'ensenyament obligatori, el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana. Durant l'educació secundària, es farà un tractament metodològic de les dues llengües oficials tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir el coneixement de les dues llengües per part de tot l'alumnat, independentment de quina sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, al final de l'educació secundària obligatòria.

Per altra banda, L'aprenentatge de, com a mínim, l'anglès com a primera llengua estrangera, i la introducció d'una segona llengua estrangera, en el nostre cas el francès, facilitarà la formació de parlants plurilingües respectuosos amb la interculturalitat, amb una actitud positiva vers la diversitat lingüística i amb el desig d'aprendre altres llengües.

Els centres d'ensenyament de qualsevol grau han de fer del català el vehicle d'expressió normal en llurs activitats docents i administratives, tant les internes com les externes (article 20.2 de la Llei 1/1998).

3.1.2. Personal no docent

El personal no docent s'adreçarà, normalment, en català a l'alumnat i a les persones que atenguin administrativament.

3.2. Projecció interna

La retolació del centre, la documentació administrativa, els instruments de gestió (horaris, normativa, programacions...), les actes i els avisos, els comunicats als taulers d'anuncis són documents interns de centre i la llengua utilitzada és la llengua catalana.

3.3. Projecció externa

La correspondència oficial, els butlletins i els informes, les comunicacions escrites dirigides a les famílies, la correspondència escolar, etc. són documents de projecció externa del centre i la llengua utilitzada és la llengua catalana, sempre que vagi adreçada a l'àmbit territorial on el català sigui llengua oficial.

La informació que es transmet a les famílies d'alumnes nous també és en llengua catalana. Aquesta informació pot portar traducció a d'altres llengües o, si escau, fer-se efectiva amb mediadors interculturals.

3.4. Àmbit de govern institucional

El català, normalment, serà la llengua d'ús habitual a les reunions i les actuacions del centre (arxius, informes interns, comunicacions...).

El centre vetllarà per la participació en activitats organitzades per entitats locals que fomentin l'ampliació de coneixements de la cultura catalana i l'ús de la llengua.

3.5. Àmbit pedagògic

El material didàctic creat o adaptat pel professorat de l'institut en les assignatures que no són de llengua o de literatura serà en català.

Els departaments didàctics, llevat dels de llengua castellana i llengües estrangeres, tindran en compte la necessitat de disposar de material pedagògic en català a l'hora d'adquirir o sol·licitar material bibliogràfic, audiovisual o informàtic d'ús general o consulta (sempre que n'hi hagi existències al mercat). Es donarà preferència a la versió catalana quan s'hagi d'adquirir material complementari.

Amb les noves adquisicions per al fons de la biblioteca del centre se seguirà el criteri d'adquirir obres en versió original, quan es tracti d'obres escrites en català o en

castellà, i de donar preferència a les versions catalanes per a les obres originades en doble versió o per a les traduccions.

3. 6. Activitats extraescolars

L'organització i la gestió de les activitats extraescolars se realitza en català majoritàriament, excepte en aquells casos en què alguns dels tràmits s'efectuen en la llengua d'origen del territori que rep l'alumnat o en la llengua de comunicació internacional (com és el cas dels projectes Erasmus +), en anglès i francès, o dels intercanvis amb alumnat d'altres països.

3.7. Plurilingüisme al centre educatiu

3.7.1. Actituds lingüístiques

El centre disposa de programes específics sobre diversitat lingüística, interculturalitat. En són una mostra:

-Activitats d'interculturalitat que es duen a terme des dels departaments de llengües.

-Sing Along: el departament de llengües estrangeres du a terme aquesta activitat amb alumnes del centre i amb alumnes dels centres de primària de les escoles adscrites. Es tracta de fer-los participar en una activitat en anglès conjuntament amb els alumnes del nostre centre.

El nostre centre té en compte les llengües pròpies dels alumnes i que no són curriculars, a l'hora de realitzar activitats com el certamen literari de Sant Jordi o en les activitats d'intercomprensió.

3.8. Alumnat nouvingut

En relació amb l'alumnat nouvingut, tot el centre utilitzarà sempre el català, excepte en les hores de classe d'altres llengües (castellà, anglès i francès). Es garanteix una atenció individualitzada i intensiva per aprendre aquesta llengua, i es fa amb un enfocament comunicatiu i amb la metodologia adequada.

L'aula d'acollida desenvolupa una tasca imprescindible en aquest sentit i està ben valorada per l'alumnat implicat en particular i per tot el centre en general.

3.9. Organització de la programació curricular

A l'hora d'organitzar la programació curricular de les àrees de llengües, s'intenta establir una coordinació entre el professorat de llengua catalana i llengua castellana, per tal de donar continuïtat i coherència als continguts impartits. Els departaments es posen d'acord per determinar quins continguts comuns a totes dues llengües seran impartits per cadascuna de les matèries.

Això és especialment important a batxillerat, ja que les dues hores lectives de cada matèria són insuficients si es vol treballar tot el temari fixat.

3.10. Formació del professorat

El centre ha posat en marxa un programa per treballar la tipologia textual en totes les matèries. Les activitats es fan en català excepte les de llengua castellana i anglesa. S'han establert criteris per treballar conjuntament tots els professors de les àrees.

3.11. Projecte de lectura

El centre ha posat en marxa un projecte per promoure l'aprenentatge de la lectura, l'aprenentatge a través de la lectura i el gust per llegir.

Cada dia es dedica la mitja hora de després del pati per fer lectura individual i en silenci. Les lectures escollides poden ser en qualsevol llengua.

4. Tractament de les llengües estrangeres

Cal procurar que l'alumnat pugui continuar estudiant la llengua estrangera iniciada a l'ensenyament primari. A més, cal afavorir la possibilitat de l'aprenentatge d'una segona llengua estrangera.

En l'ensenyament de la llengua estrangera, la llengua vehicular i d'aprenentatge serà la mateixa llengua objecte d'estudi. Normalment s'utilitzarà el català com a llengua de referència.

El nostre centre valorarà el fet de poder impartir continguts d'àrees no lingüístiques en anglès, sempre que el professorat encarregat d'aquesta tasca acrediti el nivell B2.

A part, l'institut Santa Eulàlia disposa d'un auxiliar de conversa en anglès el qual entra a les classes amb el professor titular de la matèria i parla amb els alumnes exclusivament en anglès per tal de potenciar-ne i millorar-ne l'expressió, la pronúncia, el vocabulari i la facilitat de comunicar-se.

5. Intercanvis i mobilitat

El departament de llengües estrangeres amb alguns alumnes participen puntualment en projectes d'intercanvi amb alumnes bretons.

El departament d'expressió participa en trobades amb corals de diferents instituts del territori català. La professora de música dóna importància que els alumnes aprenguin cançons en català perquè és la manera que els nois entrin en contacte amb aquest tipus de música.

El departament de llengües estrangeres (francès) organitza cada curs un viatge a França per tal que els alumnes sentin parlar francès i puguin practicar el que han après durant el curs.

Existeix la figura d'el/la coordinador/a de mobilitat i cooperació internacional és la persona responsable de coordinació, consulta i assessorament en matèria de polítiques i actuacions en l'àmbit de la mobilitat internacional.

Les seves funcions seran:

- Promoure i proposar convenis d'intercanvi i mobilitat dels ensenyaments del centre.
- Col·laborar en la recepció de visites institucionals entre el centres estrangers i del propi centre.
- Actuar com interlocutors en les qüestions relatives a la gestió dels intercanvis de mobilitat entre centres.

- Orientar tant els estudiants propis com els que pot rebre el centre sobre qüestions docents.
- Seleccionar els estudiants propis que han presentat una sol·licitud de participació en programes d'intercanvi, d'acord amb els criteris establerts.
- Atendre les incidències que es produeixin, com ara renúncies, pròrrogues, incompliments, ampliacions o d'altres.

6. Aprenentatge de les dues llengües oficials

6.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

6.1.1. Llengua oral

Una de les competències bàsiques que ha de desenvolupar l'alumnat és la competència comunicativa lingüística (i també audiovisual). És per això que en el desenvolupament de les activitats escolars el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar. Un bon domini de l'expressió és bàsic per saber expressar de forma raonada i coherent les opinions.

A partir d'unes bones interaccions orals és com s'aprèn a llegir i a comprendre millor els textos (i a escriure i reflexionar i revisar com s'escriu) i s'aprèn a pensar. En això juguen un paper clau les preguntes, les que fa el professorat i les que han d'aprendre a formular els alumnes. És necessari que el professorat orienti els alumnes perquè l'ús de les habilitats de la llengua parlada generi l'hàbit de fer reflexionar sobre com es fan les coses.

Com a competència més pròpia de l'àmbit de llengües, la competència oral facilita l'elaboració i expressió d'idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del propi pensament. La considerem en totes les seves dimensions, la de la interacció, la de l'escolta i la producció, i la de la mediació, en gran grup o grups més petits, atenent tant els aspectes verbals com els no verbals i la possibilitat d'emprar diferents mitjans o les tecnologies de la informació i la comunicació.

El professorat, sigui de la matèria que sigui, ha d'esforçar-se per adreçar-se als alumnes en llengua catalana perquè d'aquesta manera els nois prenen consciència

que totes les llengües són igual d'importants i que el català és una llengua tan vàlida com qualsevol altra per comunicar-se oralment.

Caldria reforçar també el treball dels diversos registres de la llengua alhora que conscienciar la totalitat del professorat de la necessitat de formar l'alumnat en la llengua oral des de totes les àrees del currículum.

6.1.2. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir a la fi de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per tal d'aconseguir aquest objectiu, s'han d'aplicar les orientacions que dona el currículum i planificar activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

La majoria del professorat de llengua aplica els aspectes de l'enfocament metodològic que dona el currículum. Es té en compte la seva complexitat i que cal ajustar el tipus d'ajut segons les necessitats que tenen els aprenents. Sovint es considera que l'ensenyament de la llengua escrita és responsabilitat del professorat de llengua. Hi ha professors que valoren aquest aspecte lingüístic en les seves àrees, però és necessari un acord de centre que determini el pes que cal atorgar –en l'avaluació, en concret– al component de l'ensenyament de la lectura i l'escriptura. Tot i això, s'ha de valorar molt positivament la implicació de tot el professorat en el projecte "Escriure des de les matèries" mitjançant el qual es treballen les tipologies textuais des de totes les assignatures.

6.1.3. Relació llengua oral i llengua escrita

La competència comunicativa escrita s'ha de potenciar en totes les seves dimensions, receptives (lectura) i productives (escriptura), de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Els processos de lectura i escriptura són complexos i diversos segons quin sigui el tipus de text i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la lectura i escriptura de textos de qualsevol matèria o activitat escolar. Cal motivar qui llegeix i escriu perquè descobreixi en la llengua

escrita una eina d'entendre's a si mateix i a les altres persones, i els fenòmens del món i la ciència, i també que és una font de descoberta i de plaer personal.

El projecte PERFORM- PERSEIA serà de gran ajuda per treballar conjuntament l'ús escrit i oral de la llengua. Aquest projecte que es fa en dos instituts de Catalunya (Santa Eulàlia i Castellbisbal), França i Anglaterra i té com a objectiu aconseguir que els alumnes de 4t d'ESO facin monòlegs de ciència. En aquest projecte s'impliquen els professors de català i castellà que ajudaran a dinamitzar el projecte als impulsors de la iniciativa.

Els departament de llengua catalana i llengua castellana avaluen trimestralment una exposició oral sobre algun tema. Els alumnes han de preparar l'exposició en suport digital i després exposar-la oralment davant de la resta de la classe, posant de manifest les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca.

En el centre, per altre costat, s'utilitzen la llengua oral i la llengua escrita com a suports per analitzar i reflexionar. Es planifiquen activitats en què la relació de la llengua oral i la llengua escrita és inherent (lectura expressiva, participació en el concurs literari, dramatitzacions...).

6.1.4. Continuïtat entre cicles i nivells

L'equip docent disposa d'una reunió setmanal per coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar els ensenyaments que marca el currículum i també per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

En relació amb aquest apartat, el centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Les programacions i els criteris d'avaluació els revisa conjuntament l'equip docent a través de cada departament.

Es disposa de protocols per fer el traspàs de la informació d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi de tutor o tutora. Es revisen les competències bàsiques de cada alumne i, en els casos que s'observa el no assoliment en alguna de les tres llengües o en d'altres matèries, se'ls aplica un PI.

Hi ha coordinació amb els centres de primària d'on procedeix l'alumnat. Aquesta coordinació sol recollir informació diversa, de tipus acadèmic i de tipus actitudinal i de capacitats.

6.1.5. Acollida d'alumnat nouvingut

El centre disposa d'un pla d'acollida on se recullen i se sistematitzen la major part d'actuacions i les mesures organitzatives que s'han de posar en marxa per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut.

L'alumne que acaba d'arribar rep un ensenyament de la llengua vehicular del centre de manera intensiva. El tutor de l'aula d'acollida valora quines hores ha d'assistir l'alumne a l'aula d'acollida. Progressivament, i en funció de la seva evolució, se li redueix aquesta assistència a l'aula d'acollida per incorporar-lo gradualment a l'aula ordinària.

Cada curs, els alumnes de l'aula d'acollida i alumnes voluntaris de l'aula ordinària es reuneixen durant un trimestre un dia a la setmana per fer conversa en català. Són les anomenades parelles lingüístiques que permeten millorar l'expressió oral del català i crear vincles afectius entre els alumnes.

6.1.6. Avaluació del coneixement de la llengua

Els departaments de llengües tenen criteris d'avaluació consensuats sobre els elements que s'han de tenir en compte a l'hora de valorar els aprenentatges i l'ús de la llengua.

L'avaluació ha de ser un procés pedagògic i informatiu que ha d'incidir en el desenvolupament del currículum. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum, la distribució de l'alumnat en grups i l'atenció a la diversitat.

6.2. La llengua castellana

L'Institut ha de garantir que l'alumnat tingui un domini ple del castellà, llengua cooficial a Catalunya, conjuntament amb el català. Com que aquest procedeix majoritàriament d'un àmbit en què la gran majoria de la població té el català com a segona o tercera llengua i, per tant, la seva llengua materna i d'ús habitual no és el català, la tasca del professorat s'haurà de centrar en conèixer-lo i saber emprar-lo perfectament, tant oralment com per escrit.

El departament de Llengua Castellana i Literatura s'assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de l'etapa i s'estableixen criteris que permeten reforçar i no repetir els continguts comuns programats en el currículum de llengua catalana. Així, hi ha coordinació entre ambdós departaments a l'hora de repartir els continguts comuns.

6.2.1. Llengua oral

El departament de llengua castellana té present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de la llengua castellana ha d'incloure activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques.

D'aquesta manera, es treballa habitualment la llengua oral en tots els cursos així com les diferents modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, recitació, argumentació...).

6.2.2. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir a la fi de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir-ho, s'han d'aplicar les orientacions del currículum i planificar-se activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat de tots els nivells, la qual cosa s'ha de fer en coordinació amb l'àrea de llengua catalana.

D'altra banda, hi ha un plantejament global sobre la lectura i l'escriptura. Les activitats que es proposen en relació amb aquestes competències plantegen uns objectius que s'han de tenir sempre presents i cal continuar seqüenciant-les en funció del procés d'ensenyament en coordinació amb el professorat de llengua catalana.

El projecte lingüístic en cap cas es pot prendre com una obligació que menyscabi el dret individual de cada membre de la comunitat educativa a utilitzar qualsevol de les llengües oficials a Catalunya.

6.2.3. Alumnat nouvingut

No és habitual que els alumnes nouvinguts desconeguin el castellà, però si es dona el cas fan la matèria a l'aula ordinària ja que el seu aprenentatge a curt o mig termini està assegurat perquè serà la llengua amb què es relacionarà amb la majoria dels seus companys i, fins i tot, al carrer.

7. Aprenentatge de les llengües estrangeres

7.1. Les llengües estrangeres al centre

A l'institut Santa Eulàlia l'anglès és la primera llengua estrangera obligatòria, i el francès de té un caràcter optatiu.

El centre intenta assegurar una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat.

Cal, respecte a les llengües estrangeres, considerar la seva diferent presència social per fer-ne un tractament diferenciat. Tanmateix, cal millorar respecte a aquest apartat algunes habilitats –especialment la referida a la competència oral –. L'increment de l'ús de l'anglès com a llengua vehicular a l'aula és una de les propostes de millora que ha plantejat el centre.

7.2. Ús oral de les llengües estrangeres

La llengua oral també té una especial rellevància en l'aprenentatge de les llengües estrangeres, ja que el model lingüístic aportat per l'escola és la font bàsica de coneixement i aprenentatge d'aquesta llengua. Els discursos orals utilitzats a l'aula són al mateix temps vehicle i objecte d'aprenentatge, és per això que el centre disposa d'un auxiliar de conversa (com ja s'ha esmentat anteriorment) per facilitar aquest aprenentatge.

8. Control de canvis

DATA	VERSIÓ	CANVI INTRODUIIT	REVISAT I APROVAT
08/01/18	6	Modificacions formals capçalera i peu.	Director